U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy senátu JUDr. Pavla Vrchy a soudců JUDr. Romana Fialy, JUDr. Michala Mazance, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Okresního soudu Praha-východ,** se sídlem v Praze 1, Na Poříčí 20, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Městským úřadem v Brandýse nad Labem-Staré Boleslavi,** se sídlem v Brandýse nad Labem-Staré Boleslavi, Masarykovo nám. 1, a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu Praha-východ pod sp. zn. 4 C 465/2006, o námitkách v územním řízení; žalobci: **a) MUDr. M. D.**, **b) Š. K.**, **c) L. H.**, a **d) K. K.**, všichni zastoupeni JUDr. Kamilou Steinbachovou, Ph.D., advokátkou se sídlem v Praze 4, Bezová 1658, a žalovaných: **1) J. N.,** zastoupený JUDr. Lubošem Kunou, advokátem se sídlem v Praze 4, Táborská 29, a **2) D. N.**,

takto:

I. **P ř í s l u š n ý** vydat rozhodnutí ve věci uplatnění námitek v rámci územního řízení, vedené u Okresního soudu Praha-východ pod sp. zn. 4 C 465/2006, **j e** správní orgán.

II. Výzva a usnesení Městského úřadu v Brandýse nad Labem-Staré Boleslavi, odboru stavebního úřadu, ze dne 9. 10. 2006, čj. Výst. 29878/2006-přerUR/VJ, **s e z r u š u j e .**

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným dne 24. 6. 2011 se Okresní soud Praha-východ (dále též „navrhovatel“) domáhá, aby zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále též „zákon o některých kompetenčních sporech“) rozhodl kompetenční spor o pravomoc vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona mezi ním a Městských úřadem v Brandýse nad Labem-Staré Boleslavi týkající se námitek vznesených žalobci dne 29. 5. 2006 v rámci územního řízení.

Z předloženého soudního spisu vyplynuly následující skutečnosti:

Žalovaní se návrhem (ze dne 19. 6. 2006) domáhali vydání územního rozhodnutí o umístění stavby (stavba dvou apartmánových domů na pozemcích parc. č. 1573, 1572/1 v ulici Seifertova, v kat. území Brandýs nad Labem). Žalobci podali do zahájeného územního řízení námitky, že výstavbou dvou apartmánových domů dojde k zásahům do

jejich vlastnického práva, a to ke ztrátě jejich soukromí, k zastínění jejich domů a pozemků a obtěžování hlukem, prachem a emisemi nad míru přiměřenou poměrům.

Podle protokolu o ústním jednání spojeném s místním šetřením ze dne 3. 10. 2006 nedospěli přítomní účastníci ohledně vznesených námitek k dohodě; stavební úřad rozhodl, že dále bude postupovat podle stavebního zákona (zákona č. 50/1976 Sb., v tehdy platném znění) a správního řádu (zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, v tehdy platném a účinném znění), načež výzvou ze dne 9. 10. 2006, čj. Výst.29878/2006 – přer.ÚR/VJ, vyzval žalobce, aby nejpozději do 30 dnů od doručení výzvy předložili stavebnímu úřadu důkaz, že u soudu byl podán návrh na rozhodnutí ve sporné věci.

Žalobci dne 9. 11. 2006 podali žalobu k Okresnímu soudu Praha-východ, jíž se domáhali určení důvodnosti námitek, že zhotovením stavby apartmánových domů na pozemcích stp. č. 2119 a par. č. 1572/1, včetně kanalizačních přípojek do obou domů po pozemcích par. č. 1573, 1572/1 v ulici Seifertova s napojením obou domů na stávající elektrickou a vodovodní přípojku v katastrální území Brandýs nad Labem, dojde k zásahu do vlastnického práva žalobců, ke ztrátě jejich soukromí, k zastínění jejich domů a pozemků, ke všem negativním jevům spojeným s výstavbou dvou apartmánových domů, spočívající zejména v obtěžování hlukem, prachem a emisemi nad míru přiměřenou poměrům.

Okresní soud Praha-východ usnesením ze dne 10. 4. 2007, čj. 4 C 465/2006 - 23, řízení zastavil a věc postoupil stavebnímu úřadu - Městskému úřadu v Brandýse nad Labem-Staré Boleslavi. Soud uvedl, že je v pravomoci stavebního úřadu posoudit všechny vznesené námitky a pro nedostatek své pravomoci řízení zastavil, aniž se námitkami zabýval.

Žalobci podali proti citovanému usnesení odvolání, v němž uvedli, že k uplatnění svých námitek soudní cestou byli odkázáni místně příslušným stavebním úřadem, což formou podané žaloby ve stanovené lhůtě učinili a domnívají se, že daná věc na základě údajů uváděných v žalobě spadá do pravomoci soudů.

O odvolání rozhodl Krajský soud v Praze usnesením ze dne 28. 6. 2007, čj. 28 Co 440/2007 - 29, tak, že usnesení okresního soudu potvrdil. Konstatoval, že právnímu posouzení věci soudem prvního stupně nelze nic vytknout, když se jedná o námitky územně technického či stavebně technického charakteru, které stavební úřad posoudí ve své pravomoci, aniž by účastníky řízení odkazoval na soud podle § 137 odst. 2 stavebního zákona a musí o námitkách žalobců rozhodnout sám.

Žalobci podali proti usnesení odvolacího soudu dovolání; namítali v něm, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Uvedli, že jejich námitky jsou podstatné a rozhodnutí o nich přesahuje pravomoc stavebního úřadu a navrhli zrušení usnesení odvolacího soudu i soudu prvního stupně a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky usnesením ze dne 31. 8. 2010, čj. 22 Cdo 3125/2008 - 52, shledal dovolání důvodným, zrušil usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 28. 6. 2007,

čj. 28 Co 440/2007 - 29, a usnesení Okresního soudu Praha-východ ze dne 10. 4. 2007, čj. 4 C 465/2006 - 23, a věc vrátil Okresnímu soudu Praha-východ k dalšímu řízení. Dovolací soud uvedl, že podle usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, je věcí soudu, má-li za to, že pravomoc soudu není dána, vyvolat vlastním návrhem kompetenční spor; zastavení řízení pro nedostatek pravomoci soudu podle § 104 o. s. ř. a postoupení věci správnímu orgánu tu nemá místa.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecným soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou:

S účinností od 1. ledna 2003 se postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost vydat rozhodnutí podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Stranami takového sporu jsou podle § 1 odst. 1 citovaného zákona
a) soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy,
b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

Kladným (pozitivním) kompetenčním sporem je dle § 1 odst. 2 citovaného zákona spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí; záporným (negativním) sporem je podle téhož ustanovení spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků.

Stavební úřad v předcházejícím správním řízení popřel svou pravomoc rozhodnout o vznesených námitkách (jež považuje za občanskoprávní), navrhovatel (projednávající občanskoprávní spor) popírá svou pravomoc rozhodnout v civilním soudním řízení, neboť je toho názoru, že posoudit vznesené námitky (které považuje za tzv. námitky „budoucích imisí“) je oprávněn stavební úřad; zvláštní senát konstatuje, že se ve věci jedná o negativní (záporný) kompetenční spor, k jehož projednání a rozhodnutí je povolán zákonem o některých kompetenčních sporech.

Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. Č. 485/2005 Sb. NSS).

Nejvyšší správní soud za účinnosti předchozí právní úpravy (srov. § 137 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu) zaujal ve shodě s dřívějšími závěry Nejvyššího soudu (srov. rozsudek ze dne 8. 4. 2003, sp. zn. 22 Cdo 572/2003, jež veřejnosti dostupný na webové stránce www.nsoud.cz, a dále např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2008, čj. 9 As 61/2007 - 10, ze dne 25. 7. 2007, čj. 1 As 1/2007 - 104 , ze dne 14. 5. 2008, čj. 1 As 46/2007 - 150, publikované na www.nssoud.cz), že občanskoprávní námitky vznesené účastníky ve stavebním řízení lze (v souladu se zněním tehdy účinného stavebního zákona) rozdělit na dvě skupiny. Do první náleží námitky, které překračují pravomoc stavebního úřadu nebo spolupůsobících orgánů státní správy, typicky jde o námitky zpochybňující vlastnické právo, jeho rozsah, námitky vydržení či existence věcného břemene; stavební úřad zde má pouze povinnost pokusit se o dosažení dohody

mezi stranami sporu, která by předešla soudnímu řízení. Pokud k dohodě nedojde, má stavební úřad pravomoc učinit si o námitce úsudek sám. Pokud by však námitka v případě její oprávněnosti znemožnila uskutečnit požadované opatření, nebo ho umožnila jen v jiné míře či formě, je stavební úřad povinen odkázat příslušného účastníka řízení (namítatele) na soud a stavební či jiné řízení přerušit, o těchto námitkách může s konečnou platností rozhodnout pouze soud. Druhou skupinou námitek jsou takové, které nepřekračují pravomoc stavebního úřadu, a ten je proto povinen o nich rozhodnout; typicky se jedná o námitky směřující proti přepokládané hlučnosti, prašnosti, zastínění, odstupu stavby apod. (tj. námitky budoucích imisí), stavební úřad je povinen o nich rozhodnout na základě právní úpravy - stavebního zákona, jeho prováděcích předpisů či jiných obecně závazných předpisů.

Souladně s výše uvedenou judikaturou Nejvyššího správního soudu a Nejvyššího soudu upravuje námitky účastníků stavebního řízení § 114 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu účinného od 1. 1. 2007); podle odst. 1 citovaného ustanovení *„účastník řízení může uplatnit námitky proti projektové dokumentaci, způsobu provádění a užívání stavby nebo požadavkům dotčených orgánů, pokud je jimi přímo dotčeno jeho vlastnické právo nebo právo založené smlouvou provést stavbu nebo opatření nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo stavbě.“*; dle odst. 3 *„o námitce, o které nedošlo k dohodě mezi účastníky řízení, stavební úřad rozhodne na základě obecných požadavků na výstavbu, závazných stanovisek dotčených orgánů nebo technických norem, pokud taková námitka nepřesahuje rozsah jeho působnosti. Nedošlo-li k dohodě o námitce občanskoprávní povahy, stavební úřad si o ní učiní úsudek a rozhodne ve věci; to neplatí v případě námitek týkajících se existence práva nebo rozsahu vlastnických práv.“*

Zvláštní senát nemá žádného důvodu ke korekci vyložené (konstantní) judikatury (byť vycházející z předchozí právní úpravy) obou nejvyšších soudů, neboť judikované závěry obstojí i ve světle nové právní úpravy.

Obavy žalobců v zásadě vycházejí z možného zhoršení pokojného stavu v místě bydlení v důsledku stavebních úprav sousedních nemovitostí, následného výhledu z nemovitostí a z případné provozní činnosti uskutečněné v upraveném objektu. Žalobci se určovací žalobou domáhají rozhodnutí o námitkách proti zásahu do svého vlastnického práva, odkazují na ustanovení § 127 odst. 1 obč. zák., které upravuje tzv. „sousedská práva“. Žalobci však brojí proti hrozícímu zásahu, vznesené námitky se nepochybně týkají tzv. budoucích imisí, neboť žalobci se nedomáhají určení práva majícího základ v ryze soukromoprávní úpravě - typicky např. vlastnického práva, platnosti nájemní smlouvy, či věcného břemene; podstatou jimi vznesených námitek je jejich snaha domoci se posouzení dopadů možné negativní změny v místě bydlení v důsledku uvažovaných stavebních úprav, a to ještě před jejich realizací.

Z vyloženého je tedy zřejmé, že rozhodnutí o vznesených námitkách přísluší stavebnímu úřadu, který je ve stavebním řízení povinen tyto námitky posoudit v rámci přezkumu souladu stavby s obecnými požadavky na výstavbu (dle stavebního zákona a prováděcích předpisů).

Zvláštní senát z těchto důvodů rozhodl, že příslušným k rozhodnutí o oprávněnosti vznesených námitek je správní orgán, jímž je stavební úřad - Městský úřad v Brandýse nad Labem-Staré Boleslavi, odbor stavebního úřadu (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.).

Podle § 5 odst. 3 zákona o některých kompetenčních sporech zvláštní senát zrušil výzvu a rozhodnutí stavebního úřadu, které výroku zvláštního senátu odporuje, a kterým stavební úřad pravomoc k jednání popřel.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Správní orgán bude tedy po právní moci tohoto rozhodnutí pokračovat v řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. listopadu 2011

JUDr. Pavel Vrcha
předseda zvláštního senátu